

SÈRIE 2

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Plutarc, Vida de Pèricles 3.1. L'autor explica qui van ser els pares i l'avi de Pèricles i les importants gestes polítiques d'aquest.

Ξάνθιππος γὰρ ὁ νικήσας ἐν Μυκάλῃ τοὺς βασιλέως στρατηγούς
ἔγημεν Ἀγαρίστην Κλεισθένους ἑγγονον, ὃς ἐξήλασε Πεισιστρατίδας
καὶ κατέλυσε τὴν τυραννίδα γενναίως καὶ νόμους ἔθετο καὶ
πολιτείαν.

ἔθετο: 3a del singular de l'aorist de τίθημι

ὁ Ξάνθιππος, -ου = Xàntip

ἡ Μυκάλῃ, -ης = Mícale

ἡ Ἀγαρίστη, -ης = Agarista

ὁ Κλεισθένης, -ους = Clístenes

οἱ Πεισιστρατίδαι, -ῶν = Pisistràtides

Traducció

Xàntip, el que va vèncer a Mícale els generals del rei, va prendre per esposa Agarista, néta de Clístenes, el qual va expulsar els Pisistràtides, va abolir la tirania noblement, i va establir lleis i una constitució.

2. Exercici de sintaxi

[2 punts]

- a) Analitzeu sintàcticament tots els elements de la següent construcció i digueu quina funció fa respecte de l'oració principal:

ὁ νικήσας ἐν Μυκάλῃ τοὺς βασιλέως στρατηγούς

Es tracta d'una construcció de participi atributiu substantivat, amb funció d'aposició explicativa del subjecte, *Ξάνθιππος*. El nucli és el sintagma nominal format per l'article ὁ i el participi d'aorist νικήσας. Aquest té un complement circumstancial de lloc, el sintagma preposicional amb datiu ἐν Μυκάλῃ, i un complement directe en acusatiu, τοὺς στρατηγούς, complementat al seu torn pel genitiu βασιλέως.

- b) Responen les següents qüestions a propòsit del mot ὧς:

- Quina paraula és el seu antecedent? *Κλεισθένους*
- Quin tipus d'oració introdueix? **Una oració subordinada de relatiu**
- Quina funció fa en aquesta oració que introdueix? **Fa funció de Subjecte**
- Quin és el verb, o verbs, d'aquesta oració? *ἐξήλασε, κατέλυσε i ἔθετο*.

Opció A

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Escriuiu cada una de les formes següents del verb νομίζω al costat de l'anàlisi morfològica que li correspongui:

ἐνομίζοντο, νομίζοντες, νομίζονται, νομίσονται, ἐνομίσαντο

a) 3a. persona plural, present d'indicatiu, veu mitja o passiva : **νομίζονται**

b) 3a. persona plural, aorist d'indicatiu, veu mitja : **ἐνομίσαντο**

c) nominatiu plural masculí, participi present, veu activa : **νομίζοντες**

d) 3a. persona plural, imperfet, veu mitja o passiva: **ἐνομίζοντο**

e) 3a. persona plural, futur d'indicatiu, veu mitja: **νομίσονται**

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu dues paraules en català o castellà derivades de les següents paraules gregues:

Ex. ὁ λόγος : lògica, filologia

ὁ λίθος litografia, paleolític

ὁ παῖς pedagogia, pediatre

ὁ δεσπότης despotisme, despòtic

φαίνω fenomen, epifania

γλυκύς glucosa, hipoglucèmia

5. Exercici de cultura [les respostes incorrectes descompten] [2 punts]

Llegiu el següent text d' Èdip rei de Sòfocles, i responeu amb un redactat que inclogui les qüestions plantejades (200-300 paraules):

Tirèsies:

Encara que siguis el tirà, almenys hem de ser iguals
per a replicar igual, que això també jo ho puc fer.
Que no visc jo com a esclau teu sinó de Febus,
així que no figuro com a seguidor de Creont.
Dic, ja que em vas insultar dient-me cec,
que tu encara que hi vegis bé no veus en quin grau del mal estàs,
ni on vius, ni en companyia de qui vius.
Saps potser de qui ets fill? És més, se t'escapa que ets odiós
als teus, els de sota i els d'aquí dalt sobre terra,
i cenyint-te d'ambdós costats, per mare i per pare,
la maledicció de terrible peu t'ha de fer fora un dia d'aquesta terra,
a tu, que ara hi veus dretament, però després foscor.
Al teu crit, quin port no et respondrà la veu
aviat, quin Citeró, quan descobreixis
les noces amb què vas arribar a aquestes cases
com a port mal abrigat havent tingut bona travessia?
No t'adones de multitud d'altres mals
que t'igualaran a tu amb els teus fills.

(traducció de Felip Osanz)
[adaptat]

- Qui és el personatge que parla? A qui parla? Per què li diu "tirà" i de quina terra ho és? Qui és Febus? Qui és Creont?
- En aquests versos es fa referència a una maledicció. En què consisteix? S'acomplirà?
- És responsable l'heroi de la tragèdia del seu destí? Expliqueu-ho.

El personatge que parla, Tirèsies, és un endeví al qual fa cridar Èdip per descobrir el culpable de la mort de Laios. Les paraules que hem llegit les dirigeix al propi Èdip, al qual anomena tirà perquè és qui regna a Tebes després de la mort de Laios, i després que hagi alliberat la ciutat de l'Esfinx. Tirèsies li diu que és esclau de Febus perquè és endeví, i per tant, sacerdot d'Apol·lo, l'altre nom amb que és anomenat el déu de l'endevinació. Això ho afirma en contra de l'acusació que sigui seguidor de Creont, el cunyat d'Èdip, i presumpte usurpador del poder segons la malfiança d'Èdip.

La maledicció a què fa referència Tirèsies és aquella segons la qual Èdip havia de matar el seu pare i casar-se amb la seva mare, oracle que havia rebut Laios quan va néixer el seu fill, i que efectivament s'ha acomplert. Com a conseqüència, també s'acomplirà la maledicció feta per Èdip al culpable de la mort de Laios, el qual haurà de morir o ser exiliat. Efectivament és el destí que espera a l'heroi quan s'aclareixi tota la veritat. La tragèdia de Sòfocles deixa ben palès que l'heroi tràgic és víctima del destí, i que poc té a fer per canviar-lo. Malgrat els esforços propis i els d'altres personatges per evitar-ho, els oracles es realitzen, de manera que difícilment es pot responsabilitzar Èdip de la seva dissort.

Opció B

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Escriuiu cada paraula de les següents al costat de l'anàlisi morfològica que li correspongui:

φιλίας, φιλεῖς, ἐφίλησας, φιλήσιν, φιλῶν

a) nominatiu singular masculí, participi present, veu activa: φιλῶν

b) infinitiu futur, veu activa: φιλήσιν

c) genitiu singular, substantiu femení: φιλίας

d) 2ª persona del singular, present d'indicatiu, veu activa: φιλεῖς

e) 2ª persona del singular, aorist d'indicatiu, veu activa: ἐφίλησας

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu la paraula grega de la qual deriven els següents mots en català, tenint en compte la categoria gramatical indicada entre parèntesi.

Ex. lògica, filologia (substantiu) ὁ λόγος

orografia, orogènesi (substantiu): ὄρος -ους

genealogia, Eugènia (substantiu o verb) γένος, ους / γεννάω

pentagrama, gramàtica (substantiu) γράμμα, -ατος

estratègia, estratagema (substantiu o verb) στρατηγός-οῦ / στρατηγέω

ἐπίλεξ, epitafi (preposició) ἐπί

5. Exercici de cultura [les respostes incorrectes descompten] [2 punts]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses.

	vertader	fals
Odisseu va arribar a Ítaca, procedent del regne dels feacis, acompanyat pels guardes del rei Alcínous, i va ser rebut amb tots els honors.		X
Grècia, al segle V aC, era un regne format per diversos territoris, molts d'ells insulars, i la seva capital era Atenes, on hi vivia el rei.		X
Èdip, rei de Tebes, va engendrar quatre fills -dos nois i dues noies- amb la que era la seva mare Jocasta: aquest incest marca l'esdevenidor tràgic de la nissaga.	X	
A la <u>Ilíada</u> d'Homer, Agamèmnon mor a Troia, assassinat per Briseida.		X
Les tragèdies gregues són unes composicions literàries en vers que es representaven als teatres, en el marc de festivals religiosos en honor del déu Dionís.	X	